

בש"פ 8478/15 - פואד אבו מנה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8478/15

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העורר: פואד אבו מנה

נ ג ד

המשיב: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
(כב' השופט ב' שגיא) במ"ת 2984-02-12 מיום
8/12/2015

תאריך הישיבה: ג' בטבת התשע"ו (15.12.15)

בשם העורר: עו"ד שמשון וייס

בשם המשיבה: עו"ד ענת בן זאב; עו"ד מיטב דגן

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט ב' שגיא) מיום 8.12.2015 לדחות את בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו עד לתום ההליכים.

1. נגד העורר ושניים נוספים (להלן: הנאשם 1, הנאשם 3) הוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו כתב אישום. כתב האישום מייחס לעורר ולנאשם 1 עבירות של רצח ושל קשירת קשר לביצוע פשע; ולנאשם 3 עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע ושל סיוע לאחר מעשה. הרקע הצריך לעניין פורט בהרחבה בהחלטת השופט י' דנציגר שניתנה בעניין

המשיב והנאשם 1 בבקשה העשירית להארכת מעצרו (בש"פ 1724/15 מדינת ישראל נ' דלו, פסקה 1 (16.3.2015)), ובתמצית יאמר כי לפי כתב האישום קשר העורר, יחד עם הנאשם 1 והנאשם 3, קשר לרצוח את גבריאל קדיס (להלן: המנוח) על רקע מאבק משפטי שהתקיים בין האגודה הנוצרית אורתודוקסית (שהמנוח עמד בראשה) לבין הנאשם 3 בקשר לדירת מגורים ביפו.

2. עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים נגדו. בהחלטה מיום 5.3.2012 קבע בית המשפט קמא כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמת העורר במעשים המיוחסים לו וכי קיימת עילת מעצר סטטוטורית ומסוכנות ברורה ממעשיו. בנסיבות אלו הורה בית המשפט על מעצרו עד לתום ההליכים בעניינו. בשל התמשכות ההליך העיקרי הוארך מעצרו של העורר - כמו גם מעצרו של הנאשם 1 - 12 פעמים בבית משפט זה מכוח סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). בהחלטה האחרונה מיום 24.9.2015 הורה השופט צ' זילברטל על הארכת מעצרו של העורר ונאשם 1 ב-150 ימים מיום 17.9.2015 (בש"פ 6072/15 מדינת ישראל נ' דלו (24.9.2015)); לפירוט הארכות המעצר השונות ראו פסקה 4 (שם).

3. נכון למועד כתיבת שורות אלו עצור אפוא העורר - ועמו הנאשם 1 - למעלה משלוש שנים ו-9 חודשים. להשלמת התמונה יוער כי הנאשם 3, שתחילה היה אף הוא עצור עד לתום ההליכים, שוחרר ממעצר בהחלטת בית המשפט קמא מיום 9.4.2013. עוד יוער כי בחודש יולי 2015 קבע בית המשפט הדן בהליך העיקרי מועדים להגשת סיכומים וסיכומי התביעה הוגשו במועדם. ביום 1.12.2015 ניתנה אורכה של שבועיים - עד ליום 20.12.2015 - להגשת סיכומי ההגנה של העורר ונאשם 3 ונקבע מועד חדש להשלמת סיכומים על פה ליום 30.12.2015.

4. לאורך תקופת מעצרו הגיש העורר כמה בקשות לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו עד לתום ההליכים מסיבות שונות (לפירוט ראו החלטתו של השופט מ' מזוז בעניין ערר קודם שנסוב על בקשה לעיון חוזר בבש"פ 4309/15 אבו מנה נ' מדינת ישראל, פסקאות 6-10 (6.7.2015)). בהתאם להחלטת בית משפט זה (כב' השופטת ד' ברק-ארז) בבש"פ 2935/15 מיום 21.5.2015, הורה בית המשפט קמא (כב' השופטת ד' שריזלי) ביום 27.5.2015 על עריכת תסקיר מעצר בעניינו של העורר לבחינת האפשרות לשחרר את העורר לחלופה. בחודש יוני 2015 נערך תסקיר מעצר. שירות המבחן העריך כי הסיכוי להישנות התנהגות אלימה מצד העורר הוא בינוני וכי על אף שהתרשמותו מחלק מהמפקחים המוצעים הייתה חיובית אין הם מסוגלים לפקח באופן משמעותי על העורר. משכך לא בא שירות המבחן בהמלצה לשחרור העורר ממעצר. ביום 15.6.2015 דחה בית המשפט (כב' השופט צ' קאפח) בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו עד לתום ההליכים. ערר על החלטה זו נדחה בהחלטת השופט מ' מזוז שנזכרה לעיל. העורר הציע חלופה נוספת בגדרי בקשה לעיון חוזר, וזו נדחתה ביום 15.7.2015 על ידי בית המשפט קמא (כב' השופט צ' קאפח). ערר שהוגש על החלטה זו נמחק בהסכמה (בש"פ 5239/15 אבו מאנה נ' מדינת ישראל (4.8.2015)). ביום 19.10.2015 הורה בית המשפט קמא (כב' השופט ב' שגיא) על עריכת תסקיר משלים ותסקיר לבחינת האפשרות לעצור את העורר בפיקוח אלקטרוני. בתסקיר מיום 11.12.2015 מצא שירות המבחן כי לא חל שינוי משמעותי ברמת הסיכון למעורבות חוזרת באלימות; כי העורר "ממוקד כיום ברצונו לנהל את משפטו באופן תקין"; והתרשם לטובה מחלק מהמפקחים המוצעים. יחד עם זאת, בסופו של יום לא המליץ שירות המבחן על שחרור העורר לחלופת מעצר, וזאת בשל "חומרת המצב המשפטי" והאלימות המיוחסת לעורר; הסכסוך שעל רקעו בוצעו העבירות לכאורה, שאינו פתור; והקושי להעריך את אופי מעורבותו של העורר בסכסוך ובאלימות שצפויה במסגרתו. לעומת זאת, בתסקיר מיום 7.12.2015 ראה שירות המבחן להמליץ על מעצר העורר בפיקוח אלקטרוני בביתם של קרובי משפחה שפיקחו בעבר על נאשם 3. עוד הציע שירות המבחן השתתפות ערבויות גבוהות. ביום 8.12.2015 דחה בית המשפט קמא (כב' השופט ב')

שגיא) את בקשת העורר - ואת בקשת הנאשם 1 - לעיון חוזר. בית המשפט לא מצא כי חל שינוי במסוכנותו הגבוהה של העורר וקבע כי קיים חשש משמעותי להימלטות. עוד קבע בית המשפט כי קשה ליתן אמון בעורר; כי אין די במפקחים המוצעים ובפיקוח האלקטרוני כדי לאיין את מסוכנותו או את החשש מהימלטותו; וכי משפטו של העורר עומד בפני סיום. על החלטה זו הגיש העורר את הערר שלפניי.

5. לטענת העורר, היה על בית המשפט קמא לקבל את בקשתו לעיון חוזר נוכח פרק הזמן הממושך שבמהלכו הוא שוהה במעצר; ובשים לב לכך ששירות המבחן המליץ על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. לשיטת העורר, פיקוח אלקטרוני, בצירוף עם המפקחים המוצעים, יאפשר לאיין את מסוכנותו ולהפיג את החשש מהימלטותו.

6. בדיון לפניי סמכה המשיבה ידיה על החלטת בית המשפט קמא, מטעמיה. לשיטת המשיבה, ההליך בתיק העיקרי נמצא בשלביו הסופיים ולפיכך החשש מהימלטות גובר. זאת, נוכח העונש החמור שצפוי שיוטל על העורר אם יורשע בדינו. עוד טוענת המשיבה כי מסוכנותו של העורר נותרה גבוהה בשל הסכסוך שעל רקעו בוצעו המעשים המיוחסים לו, שעודנו קיים. בצד זאת טוענת המשיבה כי המפקחים המוצעים אינם מסוגלים לפקח באופן יעיל על העורר. זאת, שכן מפקחים אלה פיקחו בעבר על נאשם 3, שהפר את תנאי החלופה בעת ששהה תחת פיקוחם. עוד נטען כי אין מקום למעצר בפיקוח אלקטרוני במקרה זה נוכח סוג העבירות שבהן מואשם העורר. בעניין זה מפנה המשיבה לסעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים.

7. לאחר שעיינתי בערר ושמעתי את טיעוני הצדדים בדיון לפניי באתי למסקנה כי דין הערר להידחות. על חומרת המעשים המיוחסים לעורר ועל עצמת המסוכנות הנגזרת מכך עמדו חברי - וחזרתי גם אני - בהחלטות השונות בעניינו של העורר ושל הנאשמים האחרים, ועל כך למותר הוא להוסיף. על כן, איני מוצא להתערב בקביעות בית המשפט קמא בדבר מסוכנותו של העורר. לטעמי, לא התרחש שינוי נסיבות המצדיק את קבלת הערר, וזאת חרף קבלת תסקירי המעצר המשלימים. אמנם, שירות המבחן, בתסקיר המעצר האחרון שבחן את שאלת הפיקוח האלקטרוני, המליץ על שחרור העורר למעצר בדרך זו לאחר שהתרשם לטובה מיכולתם של המפקחים המוצעים לקיים פיקוח יעיל. ברם, כידוע, בית המשפט אינו כבול להמלצות הכלולות בתסקיר (בש"פ 3064/15 מאירוב נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (12.5.2015); בש"פ 1134/12 מדינת ישראל נ' ציון, פסקה 12 (9.2.2012)). בעניינינו, שירות המבחן לא מצא, במסגרת התסקיר המשלים, כי חל שינוי במסוכנות הנשקפת מן העורר, ואף הביע חשש כי "קיים קושי לצפות התנהלותו סביב ההליכים המשפטיים במידה ויורשע". אכן, שירות המבחן המליץ על שחרור מעצר העורר בפיקוח אלקטרוני בתנאים שונים. אלא שכפי שנקבע בבית משפט זה לא פעם, פיקוח אלקטרוני אינו "נוסחת פלא" שיש בכוחה לאיין מסוכנות (בש"פ 8205/15 אבו קישק נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (14.12.2015); בש"פ 5285/15 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 12 (10.8.2015)), זאת לבטח נוכח הוראתו המפורשת של סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים שלפיה בעבירות מהסוג שהעורר מואשם בהן, נדרשים "טעמים מיוחדים שיירשמו" על מנת להצדיק מעצר בדרך של פיקוח אלקטרוני. להשקפתי אין עילה להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי שלפיה טעמים כאלה אינם בנמצא. בנוסף, איני מוצא להתערב בקביעת בית המשפט קמא בדבר חשש מובנה להימלטות מאימת הדין בנקודת הזמן הנוכחית וקביעתו כי המעשים המיוחסים למלמדים על קושי במתן אמון בעורר, קושי שבצירוף מסוכנות העורר מציב רף גבוה במיוחד למפקחים הפוטנציאליים - שאינו מאפשר להיעתר לבקשת מעצר בפיקוח אלקטרוני. ער אני לכך שהעורר נתון במעצר תקופה ממושכת ביותר, אך בעניין זה המסוכנות הנשקפת מהעורר בצד השיקולים האחרים - בנקודת הזמן בה ההליך העיקרי שנוהל ביעילות מצוי לפני סיום - מטילים את הכף לחובתו של העורר.

הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, ו' בטבת התשע"ו (18.12.2015).

ש ו פ ט
